

Відповідь
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на проект експертного висновку ГЕР№10 підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньої програми
2160 «Геоінформатика»,
Рівень вищої освіти «Магістр», спеціальність 103 «Науки про Землю»

До розділу 2. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ на звіт ЕГ	Підсумки роботи ЕГ та їх оцінка ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.</p> <p>Сильними сторонами ОП є чітко сформовані цілі та програмні результати. Експертною групою проведено аналіз ринку праці, вивчено вітчизняний та міжнародний досвід, враховано позиції стейкхолдерів. Дана освітньо-наукова програма є унікальною в Україні.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>Слабкі сторони не виявлено</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1.</p> <p>Рівень А</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.</p> <p>Відповідає зазначеному критерію у повному обсязі.</p>		<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) - А Рівень відповідності (ГЕР) - В</p> <p>1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм</p> <p><i>Аналіз звіту СО та висновку виїзної експертизи дає обґрунтовані підстави стверджувати, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст, тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Також вказано врахування досвіду іноземних програм, проте конкретні приклади, в яких саме дисциплінах відображається використання цього досвіду, не наведено. Цей недолік є несуттєвим, може бути виправлений у короткі строки, але поки що не дає змогу поставити оцінку "А" за Критерієм 1.</i></p>	<p>Зауваження проекту висновку ГЕР «конкретні приклади, в яких саме дисциплінах відображається використання цього досвіду, не наведено» не спирається ні на відомості самооцінювання ні на звіт експертної групи. Необхідні роз'яснення були надані ЕГ під час візиту, а відомості самооцінювання надто обмежені у об'ємі щоб наводити там ще й таку інформацію.</p> <p>Вважаємо і зауваження ГЕР і зниження оцінки за цим критерієм безпідставним</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 3:</p> <p>Сильні сторони та позитивні</p>		<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) - А Рівень відповідності (ГЕР) - В</p> <p>3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання</p>	<p>Погоджуємось із тим що даний підпункт був висвітлений у відомостях самооцінювання неточно.</p> <p>Водночас, зауважимо що Згідно Закону України Про освіту (ст..8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або</p>

<p>практики у контексті Критерію 3.</p> <p>Правила прийому на ОП чіткі, зрозумілі, доступні для розуміння вступників, враховують її особливості у додатковому та фаховому ступню випробуванні. Університет забезпечує вільний доступ до різноманітних можливостей академічної мобільності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3</p> <p>Слабкі сторони не виявлено</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3.</p> <p>Рівень А</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.</p> <p>Відповідає зазначеному критерію у повному обсязі та має зразковий характер.</p>		<p>результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми</p> <p><i>У звіті СО вказано, що питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ" п.7.1.4. Проте даний пункт стосується підсумкового оцінювання результатів навчання в Університеті. Аналіз "Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ" показав, що даний документ не встановлює чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, хоча і містить у глосарії визначення терміну "неформальна освіта".</i></p>	<p>інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». Отже, ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без врахування точки зору ЗВО) встановлення МОН різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: магістра (де вони не визнаються) і доктора філософії (де ЗВО має право їх визнавати). Крім того, згідно ст.38. Закону України Про освіту, органом який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» називається Національне агентство кваліфікацій.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 4:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.</p> <p>Запроваджуються інноваційні та інтерактивні форми та методи навчання які забезпечують унікальне поєднання дослідницької та навчальної складових.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p>	<p>Ми не можемо погодитись із висновком експертів щодо недостатності використання новітнього програмного забезпечення в навчальному процесі. Зауважимо, що використання новітнього програмного забезпечення в навчальному процесі – це завжди актуальна задача для будь-якого ВНЗ. Проте, саме із цим компонентом на ОП «Геоінформатика» проблем немає. В ході здійснення експертизи комісії були продемонстровані ліцензії на найновіші комерційні</p>	<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) - В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) - В</p> <p>4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи</p> <p><i>Аналіз наведеної інформації дає змогу стверджувати, що в цілому форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, що було підтверджено експертною групою.</i></p> <p><i>У звіті самооцінювання вказано, що за результатами опитування, 85% здобувачів задоволені викладанням у ЗВО, проте відповідне посилання не наведено. На</i></p>	<p>4.1. Зауваження абсолютно безпідставне: вимог щодо обов'язкової публікації результатів опитування не існує, а в багатьох випадках така публікація суперечила б чинному законодавству. Результати опитування доводяться до зацікавлених сторін. Адже головна мета опитувань - покращення якості викладання ОП, тобто ця інформація потрібна, в першу чергу, викладачам і гаранту ОП, а не широкому загалу (про що йдеться в Критерії 8 "Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми").</p> <p>Під час роботи ЕГ експертам були надані оригінали анкет студентів, що ілюструють рівень задоволеності останніх формами і методами викладання. Тобто, на ОП ця робота проводиться. І ЕГ у своєму висновку про це</p>

<p>Рекомендується збільшити використання новітнього програмного забезпечення в навчальному процесі.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. ОП та освітня діяльність загалом відповідають визначеному критерію. Недоліки не є суттєвими.</p>	<p>програмні продукти, отримані кафедрою геоінформатики безпосередньо від розробників для використання в навчальному процесі. Зокрема, Ліцензія на передачу права на використання програмної продукції ESRI для наукової і викладацької діяльності дозволяє використовувати 50 робочих місць новітніх продуктів ArcGIS Desktop і ArcGIS Pro та 27 видів іншої програмної продукції. Зауважимо, що компанія ESRI – світовий лідер на ринку програмних продуктів для обробки геоданих, що де-факто диктує стандарти в цій галузі. Таким чином, наші студенти мають змогу працювати із передовим комерційним ліцензованим програмним забезпеченням.</p> <p>Вважаємо що вимогам Критерію 4 дана програма відповідає повністю, є інноваційною і заслуговує бути оцінена за рівнем А.</p>	<p><i>офіційному сайті КНУ ім. Т. Шевченка дійсно можна знайти результати опитування студентів економічного факультету, в яких пропонується оцінити якість навчання від 1 до 5. За результатами даного опитування дійсно якість викладання складає близько 85%, проте з урахуванням оцінки "3" (30%). Нажаль, без наявності відповідного посилання брати до уваги цю цифру не є можливим.</i></p> <p><i>Проте у висновку експертної групи зазначено, що "Спількування зі здобувачами за ОП засвідчує задоволення від відповідності вибору форм та методів навчання і викладання".</i></p> <p>4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми <i>Покращити рівень наукових публікацій викладачів, зокрема, збільшити їх кількість у базах Scopus та WoS, а також цитованість у цих базах, що дуже важливо для другого рівня вищої освіти та здійснення якісної освіти через дослідження.</i></p> <p>4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти <i>ГЕР приймає до уваги Відповідь Київського національного університету імені Тараса Шевченка на зауваження, викладені у звіті «Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми» 2160 «Геоінформатика», Рівень вищої освіти «Магістр», спеціальність 103 «Науки про Землю» та погоджується з достатністю новітнього програмного забезпечення для проведення повноцінного навчального процесу.</i></p>	<p>зазначила.</p> <p>Навіщо ГЕР пробує інтерполлювати на цю програму результати опитування інших студентів, що вона бере в якості бази для порівняння абсолютно незрозуміло.</p> <p>4.3. Підстав для фіксації рівня відповідності В немає. Названі побажання завжди є актуальним – для самих успішних університетів і їх НПП. Але навіть фіксувати їх у висновках ГЕР буде непорозумінням</p> <p>4.5. Таким чином ГЕР визнало аргументи ЕГ щодо зниження оцінки з А до В недостатніми.</p> <p>Вважаємо, що рівень відповідності має бути піднятий з "В" до "А"</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність Загальний аналіз щодо Критерію 5:</p> <p>Сильні сторони та позитивні</p>	<p>Дії університету щодо виправлення недоліків за вказаною слабкою стороною уже вказані у описі 4 підкритерію. Загальноуніверситетська система виявлення та</p>	<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) - В Рівень відповідності (ГЕР) - В</p>	<p>5.4. КНУТШ визнав необхідність розширення використання системи Антиплагіат для перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ще до візиту ЕГ. Наказ №84-32 "Про запровадження єдиної Системи запобігання та виявлення академічного плагіату в Київському національному університеті імені</p>

<p>практики у контексті Критерію 5. Внутрішня нормативна база Університету забезпечує чіткі, зрозумілі й прозорі механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів вищої освіти та питання дотримання академічної доброчесності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5. Система «Антиплагіат» використовується для перевірки рукописів тільки кандидатських і докторських дисертацій. Впровадити практику перевірки на наявність текстових збігів кваліфікаційних (магістерських) робіт та ін.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5. ОП та освітня діяльність відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>запобігання академічного плагіату наразі перебуває у стадії введення у дію (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352) і у квітні 2020 року всі кваліфікаційні роботи магістрів будуть перевірені системою «Unichesk»</p>	<p>5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності <i>У КНУТШ політика академічної доброчесності знаходиться на високому рівні. Для оцінювання даного критерію на оцінку "А" необхідно розширити використання системи Антиплагіат для перевірки робіт здобувачів вищої освіти, зокрема - магістрів, що, у свою чергу, у звіті самооцінювання та Відповіді КНУТШ за зауваження звіту експертної групи прописано як один з запланованих кроків у КНУТШ.</i></p>	<p>Тараса Шевченка" був виданий ще від 06.02.2020р. Надалі Вчена Рада університету затвердила (02.03.2020, Протокол №8) «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%8F%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83-%D1%83-%D0%9A%D0%9D%D0%A3.pdf), відповідно до якого передбачена перевірка системою UniChes випускних робіт магістрів у квітні 2020 року. Таким чином, рекомендація ГЕР вже врахована і не потребує фіксації у висновку</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси Загальний аналіз щодо Критерію 6: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6. Усі заявлені на ОП НПП мають відповідну освітньому компоненту кваліфікацію, а саме: науковий ступінь (вчене звання) та досвід науково-педагогічної діяльності та</p>		<p>Критерій 6. Людські ресурси Рівень відповідності (експертна група) - А Рівень відповідності (ГЕР) - В</p> <p>6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання <i>Число публікацій викладачів у реферованих міжнародних наукових виданнях в базах Scopus та</i></p>	<p>Зауваження проекту висновку ГЕР «<i>Число публікацій викладачів у реферованих міжнародних наукових виданнях в базах Scopus та WoS замале</i>» не спирається ні на відомості самооцінювання ні на звіт експертної групи і є незрозумілим. Кількість відповідних публікацій є достатньою для здобуття НПП які викладають на програмі вчених звань доцента та професора. Якою тоді</p>

<p>викладання. Позитивна практика – активне залучення роботодавців до організації, реалізації та моніторингу освітньої діяльності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>Не виявлені</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6.</p> <p>Рівень А</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.</p>		<p><i>WoS замале.</i></p>	<p>«нормою» користується ГЕР?</p> <p>Вважаємо зауваження ГЕР абсолютно необґрунтованим.</p> <p>Вважаємо, що підстав для зниження рівня відповідності з "А" до "В" немає</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Загальний аналіз щодо Критерію 8:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.</p> <p>ННІ «Інститут геології» послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери; роботодавці безпосередньо і систематично приймають участь у забезпеченні якості освітнього процесу за ОП «Геоінформатика».</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>У ННІ «Інститут геології» не</p>	<p>Визначена слабка сторона суперечить інформації наведеній ЕГ при описі четвертого підкритерію цього критерію:</p> <p><i>«У 2019 р. ННІ «Інститут геології» ініціював створення громадської організації «Асоціація випускників геологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (http://www.geol.univ.kiev.ua/ua/news/index.php?id=190219c). Організація сприяє накопиченню інформації про випускників Інституту. Робота щодо збору та опрацювання інформації про випускників ведеться заступниками директора Інституту, кураторами академічних груп та представниками студентського самоврядування»</i></p> <p>На нашу думку,</p>	<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Рівень відповідності (експертна група) - В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) - В</p> <p>8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми</p> <p><i>Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми на офіційному рівні відсутня і реалізовується лише у неформальній формі - шляхом спілкування випускників з науково-педагогічними працівниками кафедри, що, у свою чергу, зазначено у звіті СО та підтверджено експертною групою.</i></p>	<p><i>«У 2019 р. ННІ «Інститут геології» ініціював створення громадської організації «Асоціація випускників геологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (http://www.geol.univ.kiev.ua/ua/news/index.php?id=190219c). Організація сприяє накопиченню інформації про випускників Інституту. Робота щодо збору та опрацювання інформації про випускників ведеться заступниками директора Інституту, кураторами академічних груп та представниками студентського самоврядування»</i></p>

<p>поширена практика збору відгуків на випускників ОП попередніх років та відсутній детальний аналіз та врахування інформації щодо їхнього кар'єрного шляху.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. ОП та освітня діяльність відповідають визначеному критерію з невеликими, що не є суттєвими.</p>	<p>вагомих підстав для зниження оцінки за Критерієм 8 до рівня В немає.</p>		
--	--	--	--

До розділу 3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

Рекомендації ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p><i>"Положення про організацію освітнього процесу у КНУ" не встановлює чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Необхідно або внести зміни у діюче положення, або розробити окремий документ, який би встановлював чітку процедуру врахування результатів навчання у неформальній освіті.</i></p>	<p>Не погоджуємося. (див коментар до критерію 3) КНУТШ буде вносити зміни до своїх документів після врегулювання даного питання відповідним ЦОВВ, як передбачено Законом України Про освіту (ст..8, п.5).</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p><i>Покращити рівень наукових публікацій викладачів, зокрема, збільшити їх кількість у базах Scopus та WoS, а також цитованість у цих базах, що дуже важливо для другого рівня вищої освіти та здійснення якісної освіти через дослідження.</i></p>	<p>Вважаємо рекомендацію абстрактною, такою яку можна надати будь-якій програмі будь-якого університету світу. Тому зазначення цієї рекомендації в остаточній редакції висновку ГЕР</p>

	недоцільне.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність <i>Запровадити практику використання системи Антиплагіат для перевірки робіт здобувачів, зокрема - кваліфікаційних магістерських робіт.</i>	Пропонуємо вилучити цю рекомендацію як таку що вже виконана (див. коментарі до критерію 5)
Критерій 6. Людські ресурси <i>Збільшити число публікацій у міжнародних наукових виданнях з баз Scopus та WoS.</i>	Вважаємо рекомендацію абстрактною, такою яку можна надати будь-яким НПП будь-якого університету світу. Тому зазначення цієї рекомендації в остаточній редакції висновку ГЕР недоцільне.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси <i>За можливості, врахувати той факт, що доступ до аудиторних занять студентами з особливими потребами можливий лише на 1 поверсі.</i>	Погоджуємося.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми <i>Запровадити практику збору інформації від роботодавців щодо задоволеності рівнем підготовки випускників за ОП "Геоінформатика" з метою врахування цієї інформації при вдосконаленні ОП.</i>	Погоджуємося.